

27.10.2018 – 17.03.2019

DENNIS TYFUS

MY NIECE'S PIERCED KNEES

***My Niece's Pierced Knees* is de eerste museale solotentoonstelling van de Antwerpse kunstenaar Dennis Tyfus (°1979). Na zijn bijdrage aan de groepstentoonstelling *Experience Traps* met de nieuwe sculptuur *De Nor* trekt Tyfus nu dwars door het beeldenpark van het Middelheimmuseum een heel eigen spoor. Hoewel deze tentoonstelling voornamelijk nieuw werk toont en dus geen retrospectieve is, leest het geheel toch als de stand van zaken van een wonderlijke en eigenzinnige artistieke praktijk, als de samenvatting van twintig jaar "iets doen", zoals de kunstenaar het soms zelf omschrijft.**

Dennis Tyfus kennen we vooral als een kunstenaar met een grote zelfredzaamheid en zelforganisatie, die naast een sterke lokale verankering en verbondenheid met de Antwerpse kunst- en muziekwereld de voorbije jaren ook een substantieel internationaal netwerk heeft uitgebouwd. Zijn werk vindt zijn basis in een tomeloze tekenpraktijk en een voorliefde voor taal en woord, maar de vorm waarin het verschijnt is zeer divers. Het werk is constant in beweging. Het sculpturale aspect van Tyfus' werk is de manier waarop het heel zorgvuldig en bewust omgaat met de ruimte die het inneemt. Tyfus' werk is dan ook letterlijk overal, en heel vaak in de publieke ruimte. Naast flyers en posters, tekeningen, schilderijen en performances maakt hij ook installaties, sculpturen, video's, vinylplaten, concerten, t-shirts, magazines, boeken en tatoeages. Via zijn label Ultra Eczema, dat ondertussen 250 releases telt, integreert Tyfus invloeden en interesses in zijn eigen artistieke praktijk en houdt hij in het kluwen van zijn eigen artistieke praktijk de tel bij.

1. Zelforganisatie

De kunstpraktijk van Tyfus getuigt van een buitengemene zelfredzaamheid en zelforganisatie. Vanaf de jaren 1990 start Tyfus een eigen parcours langs plekken die vaak benoemd worden met termen als autonomie, DIY, *off space* of *artist-run* initiatieven. Een resem woorden die in feite neerkomen op het besef dat je zelf dingen kan doen, niet als reactie op een bestaand circuit, maar wel vanuit de evidentie van het doen, vanuit een onstuitbaar enthousiasme. In Tyfus' geval leidt het tot een kluwen van samenwerkingen en activiteiten.

Op jonge leeftijd start hij met een eigen wekelijks radioprogramma op Radio Centraal, Tyfustijd, waarin hij – tot op vandaag – niet alleen muziek of geluid draait, maar ook elke week opnieuw een stem zoekt (en vindt). Als organisator heeft hij een grote bijdrage in de concerten en evenementen in Scheld'apen, eerst kraakpand en later artistieke werkplaats in het zuiden van de stad Antwerpen. Vanaf de zomer van 2010 begint Tyfus samen met andere kunstenaars (o.a. Vaast Colson en Peter Fengler) een reeks eigen plekken in de stad. Eerst is er Gunther, gelegen aan de voet van de politietoren van architect Renaat Braem. Daarna volgt Stadslimiet, gelegen onder een trap recht tegenover het Steen. Tegenwoordig is er in de Wolstraat Pinkie Bowtie.

Ook **De Nor**, een recente sculptuur in het Middelheimmuseum, past in dit rijtje. *De Nor* vat in één beeld veel aspecten van het werk van Dennis Tyfus samen en vormt een soort prelude voor de tentoonstelling *My Niece's Pierced Knees*. Het is een sculptuur, maar ook een plaats om activiteiten te organiseren. Het is als het ware een sculpturale versie van Tyfus als organisator.

Het zou overigens verkeerd zijn om hieruit te besluiten dat Tyfus' praktijk zijn beslag enkel krijgt in een alternatief circuit, of dat hij genoeg zou hebben aan zijn eigen parallelle wereld. Vanaf 2000 neemt hij deel aan talloze groepstentoonstellingen in galeries en kunstruimtes.

2. Tekenen en taal

Het werk van Tyfus lijkt op het eerste gezicht moeilijk te vatten of vast te pinnen. Het lijkt *all over the place*. Het vindt zijn persoonlijke oorsprong in de grillige beeldtaal en sfeer van de skatecultuur van de jaren 1980 en '90, een paradoxale cultuur van productieve hangjongeren met een teveel aan adrenaline, en we zouden kunnen zeggen dat het werk de historische lijn verderzet die wordt aangegeven in het boek *Lipstick Traces* van de Amerikaanse auteur Greil Marcus, een precaire diagonale lijn die vertrekt bij dada en surrealisme en via het lettrisme en situationisme uitkomt bij de punk.

De basis van het werk van Tyfus is duidelijk: een onophoudelijke tekenpraktijk, die van kindsbeen af probeert om het hilarische en het penibele te combineren en een voorkeur heeft voor wat tegelijkertijd licht en pijnlijk is, voor wat lastig of ongemakkelijk genoemd zou kunnen worden, af en toe met een seksuele of parodiërende ondertoon, maar nooit enkel dat. Recent toonde Tyfus in Pinkie Bowtie en in Bologna een reeks prachtige, erg scherpe zelfportretten in kleurpotlood, die nu in het Middelheimmuseum een driedimensionaal vervolg krijgen in ***Strafstudie (1)***, een hyperrealistisch sculptuur van Tyfus en twee dichte vrienden die op een erg kleurrijke manier gestraft worden door een tennisballenkanon en luide *goa trance*.

Een andere pijler van Tyfus' werk is de taal of het woord, op geheel eigen wijze. Tyfus zet het woord in op een materiële manier, als stem, als woordcombinaties die spelen met de dubbelzinnigheid van klank en woordbeeld, of als uitgevoerde, in de praktijk gebrachte taal, alsof elk woord letterlijk een werkwoord is, een woord dat werk wordt. De menselijke stem wordt vervormd, als imitatie van andere stemmen of letterlijk, met effecten en bandrecorders, of benaderd als geluid dat op de rand van betekenis balanceert. Dit wordt duidelijk bij de werken ***In De Balans (eindelozе zangstonde)*** en ***Juicht (eindelozе zangstonde)***, waarin Tyfus zijn eigen stem gebruikt om op een speelse manier twee klassieke bronzen sculpturen uit het Middelheimmuseum een ander leven te geven.

De titel van de tentoonstelling, ***My Niece's Pierced Knees***, is een mooie illustratie van het statuut van woorden in Tyfus' werk. De titel staat enigszins los van de tentoonstelling en is ontstaan als een dubbelzinnig klankbeeld met ietwat pijnlijke associaties. Op geen enkele manier werkt de titel samenvattend of richtinggevend. Hij neemt een eigen ruimte in, zoals ook *De Nor* bijvoorbeeld haar naam heeft gekregen omwille van Tyfus' zwak voor stripverhaaltaal.

3. Bewegen in de ruimte

Tyfus' werk is constant in beweging en verspreidt zich razendsnel in de ruimte. Net daarom is het werk relevant voor een openluchtbeeldenpark als het Middelheimmuseum. Het sculpturale schuilt in de manier waarop zijn werk heel bewust omgaat met de ruimte die het inneemt. Zoals de titels van de werken een eigen ruimte worden voor Tyfus om iets nieuws of anders te doen, zo is elke kans goed om een bijdrage te doen of om stiekem werk te verstoppen en mee te geven. Het werk beweegt en zet in beweging.

In de installatie ***The Pogo Never Stops*** zitten Tyfus' tekeningen verstoppt in de gezichten die hij tekent op dertien kleurrijke skytubes of skydancers. Zij verbeelden Tyfus' fascinatie met de pogodans en toveren het grasveld tegenover het kasteel van het Middelheimmuseum om in een soort van festivalterrein. De ventilatoren van de skytubes doen eveneens dienst als muziek en verwijzen naar Tyfus zwak voor de

schoonheid van constant, herhaald of machinaal geluid. In **Stampersgat-Fijnaart (deel 2)**, een installatie met 160 stempels in het Braempaviljoen, zitten de tekeningen van Tyfus in spiegelbeeld verstopt op het stempelvlak. Ze komen pas tevoorschijn als de bezoeker een leeg boek neemt en de stempels gebruikt om een persoonlijk exemplaar van het boek te stempelen. In **De Nor** komen de tekeningen terug in het neonlicht van de naam of in de gegraveerde tekening in de podium- en dansvloer, meteen ook een verwijzing naar de manier waarop Tyfus je als toeschouwer in beweging zet. De beweging in de ruimte wordt misschien nog het best geïllustreerd in zijn *No Choice*-tatoeages, waarbij de kunstenaar op basis van een opgegeven formaat en plaats op het lichaam zelf beslist hoe iemands tatoeage eruitziet. De tatoeages zijn uniek en privé, maar worden door de eigenaars wel de wereld in gedragen, waardoor ze op een bijzondere manier verspreid worden.

4. Ultra Eczema

De eenvoudigste manier om toch een soort van orde te zien in het werk van Dennis Tyfus is Ultra Eczema (UE). Meer dan een platenlabel in de traditionele zin van het woord is Ultra Eczema een opeenvolging van catalogusnummers. Ultra Eczema bestaat niet enkel uit wat er wordt uitgebracht, maar is de lineaire nummering van een artistieke praktijk, de draad die de verschillende activiteiten van Tyfus bijeenhoudt. De definitie van een "release" is heel breed. UE50 is bijvoorbeeld een *knuckle tattoo* op de vuist van Tyfus zelf, die later wordt "geruild" met een tatoeage van het Londense label Entr'acte en in kunstruimte LLS 387 en in Stadslimiet wordt "uitgedeeld" aan 49 andere mensen. Ook plekken als Gunther, Stadslimiet of De Nor krijgen overigens een catalogusnummer en worden zo opgenomen in een chronologische lijst die ondertussen 250 releases telt.

In de tentoonstelling in het Middelheimmuseum zitten drie Ultra Eczema-releases. De uitnodiging voor de tentoonstelling (UE250) is een flexibele grammofoonplaat met een opname van de Amerikaanse muzikant Alan Bishop die onder het pseudoniem Uncle Jim een verhaal vertelt dat losjes geïnspireerd is op de titel van de tentoonstelling. Het lege, nog te stempelen boek in de installatie *Stampersgat-Fijnaart (deel 2)* is eveneens een Ultra Eczema-uitgave (UE249). De duidelijkste verwijzing naar Ultra Eczema is het werk **Ultra Eczema 100**, een blauw pijlvormig verkeersbord met de tekst "Ultra Eczema 100" erop. Het bord staat op een straathoek in de buurt van het Middelheimmuseum en is een voorbeeld van de manier waarop taal functioneert in het werk van Tyfus. Het lijkt alsof de pijl de weg wijst naar de plaats Ultra Eczema, gelegen op 100 kilometer afstand van het bord. De pijl is de honderdste Ultra Eczema-release en daarmee een jubileumeditie, een mijlpaal die bereikt is, maar die tegelijkertijd de weg wijst naar meer, aanduidt dat er nog meer op komst is.

Het bijzondere aan Ultra Eczema is dat het toont hoezeer Tyfus zijn werk beschouwt als iets collectiefs, als iets dat zich verhoudt tot historische invloeden en interessante tijdgenoten. Bij Tyfus lijkt de "*anxiety of influence*" niet te gelden. Onder Ultra Eczema brengt hij eigen releases uit, maar evengoed werk van vrienden en van kunstenaars of muzikanten die hij bewondert. Het is een fundamenteel onderdeel van zijn artistieke praktijk, een praktijk gedeeld met anderen. Dergelijke houding is behoorlijk zeldzaam in een wereld die bezorgd is om originaliteit. Dat aspect toont zich ook in de geluidswerken bij bestaande bronzen beelden of in de pogo-installatie, waarbij de omliggende beelden van het museum fysiek in dialoog treden met Tyfus' werk.

Gelijktijdig met de tentoonstelling verschijnt het boek "*I know this sounds quite ridiculous, but I just follow the line.*" Nico Dockx talks with Dennis Tyfus 12/07/2017-12/07/2018. Exact één jaar hebben Dennis Tyfus en bevriend kunstenaar Nico Dockx per e-mail met elkaar gecorrespondeerd, aan een ritme van één vraag en antwoord per dag. Het is een kluwen van namen, referenties en interesses dat, aangevuld met beelden, een fragmentarische inkijk biedt in twintig jaar kunstpraktijk. Het is eveneens de confrontatie van twee verschillende artistieke praktijken die soms opmerkelijke gelijkenissen vertonen.